“Azərbaycan xalqının özünü, öz dövlətini qoruya bilən əsgərləri, zabitləri, ordusu var”.

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır 24 aprel 2024-cü il №29 (2840) https://mod.gov.az Qiymәti 30 qəpik

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Rusiyaya işgüzar səfəri

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putinin dəvəti ilə aprelin 22-də Moskvaya işgüzar səfərə gedib.

Moskvanın Vnukovo-2 beynəlxalq hava limanında dövlətimizin başçısını Rusiya xarici işlər nazirinin müavini Mixail Qaluzin və digər rəsmi şəxslər qarşılayıblar.

* * *

Aprelin 22-də Moskvada Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putin ilə təkbətək görüşü olub.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevi salamlayan Rusiya Prezidenti **Vladimir Putin** deyib:

- Hörmətli İlham Heydər oğlu. Gəldiyiniz üçün sağ olun.

Bu günlərdə BAM-ın (Baykal-Amur Magistralının) 50 illiyini qeyd edirik. Hamı yaxşı bilir ki, hökumət komissiyasına rəhbərlik edən atanız dəfələrlə tikintiyə baş çəkərək, bu məsələdə çox əhəmiyyətli rol oynayıb. Əslində o, bütün Sovet İttifaqı üçün mühüm olan bu nəhəng layihənin təşkilatçılarından biri olub. Biz təkcə bu barədə bilməklə kifayətlənmirik, həm də bunu xatırlayırıq və ona çox minnətdarıq, onun xatirəsini yad edirik.

Bu gün bizim həm də BAM-ın veteranları ilə görüşümüz olacaq, danışılacaq bir çox mövzu var. İndi biz, yəqin ki, Siz bu barədə bilirsiniz, Şərq poliqonu adlı marşrutu inkişaf etdiririk, həm BAM, həm də Transsib onunla bağlıdır. Beləliklə, bütün bunlar bu gün də bizim üçün əhəmiyyətlidir, həm də çox böyük əhəmiyyətə malikdir.

Düşünürəm, hətta əminəm ki, atanızın bu nəhəng layihənin həyata keçirilməsinə sərf etdiyi bütün səylər, zəhmət çəkdiyi illər bu gün də təkcə Rusiya üçün deyil, həm də bütün Müstəqil Dövlətlər Birliyi üçün mühüm rola malikdir. Onu nəzərdə tuturam ki, bir çox tərəfdaşlarımız bu və ya digər dərəcədə bu nəqliyyat arteriyasından istifadə edirlər.

Əlbəttə, bizim yüksək səviyyədə olan və inkişaf edən ikitərəfli münasibətlərimizdən danışmaq imkanımız olacaq. Əmtəə dövriyyəmiz artır: o, artıq 4 milyard dollardan da çoxdur. Dollar ekvivalentində desək, Azərbaycan iqtisadiyyatına yatırılan Rusiya investisiyası 6 milyarddır. Hökumətlərarası komissiya fəal işləyir. İqtisadiyyatın real sektorunda, kooperasiyada, infrastrukturda əməkdaşlığın bir çox maraqlı istiqamətləri var, zənnimcə, onların bir neçəsi ölkələrimizin ictimaiyyətinə məlumdur.

Sözsüz ki, regionda təhlükəsizliyin təmin edilməsi ilə bağlı vəziyyətdən də danışacağıq. Bir çox məsələlər var ki, onlar olduqca həssasdır. Biz Sizinlə onların hər birini müzakirə edəcəyik.

Sizi görməyimizə çox şadıq. Xoş gəlmisiniz.

* * *

Azərbaycan Prezidenti **İlham Əliyev** deyib:

- Hörmətli Vladimir Vladimiroviç.

Dəvətə görə sağ olun. Yenidən görüşməyimizə şadam.

BAM-ın tikintisinin başlanmasının 50 illiyinə həsr olunmuş bugünkü tədbirdə iştirakla bağlı dəvətinizə görə ayrıca təşəkkürümü bildirirəm. Rusiya rəhbərliyinin, həmçinin ictimaiyyətinin Heydər Əliyevin xatirəsinə göstərdikləri ehtiramı Azərbaycanda yüksək qiymətləndiririk. Qeyd etdiyiniz kimi, Heydər Əlirza oğlu Əliyev vaxtilə Ümumittifaq tikintisi adlandırılan bu nəhəng layihənin həyata keçirilməsində fəal iştirak edib və onun reallaşdırılmasına öz töhfəsini verib. Ona görə bizim üçün, əlbəttə ki, bu tədbirdə iştirak etmək çox xoşdur və böyük şərəfdir. Bu gün bu qlobal layihənin həyata keçirilməsinə öz töhfəsini verən insanlarla da görüşəcəyik.

Tarixin yaddaqalan bu məqamları ölkələrimizi, xalqlarımızı daha da yaxınlaşdırır, münasibətlərimizin gələcəkdə də ardıcıl inkişafına töhfə verir. Biz əlaqələrimizin inkişafından çox razıyıq. Artıq iki ildən çoxdur ki, 2022-ci ilin fevralında burada, Kremldə imzaladığımız və əsas siyasi sənəd olan, gələcəkdə münasibətlərimizin ardıcıl inkişafını müəyyən edən müttəfiqlik qarşılıqlı fəaliyyəti haqqında Bəyannamə çərçivəsində işləyirik.

Sizin də qeyd etdiyiniz kimi, gündəlik kifayət qədər genişdir. Orada nəqliyyat komponenti də var, bu gün onu da müzakirə edəcəyik. Ölkələrimizi və tərəfdaşlarımızı birləşdirən "Şimal-Cənub" beynəlxalq nəqliyyat dəhlizi yük daşımalarının təhlükəsizliyi baxımından və bir çox ölkələr arasında ticari münasibətləri stimullaşdırmaq üçün qlobal əhəmiyyətə malikdir.

Regional təhlükəsizlik məsələləri həmişə bizim görüşümüzün gündəliyindədir. Biz, həmçinin şadıq ki, onlar öz həllini tapır. Rusiya Qafqazda və daha geniş coğrafiyada regional təhlükəsizlik üzrə əsas ölkədir. Ölkələrimiz arasında əməkdaşlıqdan, qarşılıqlı fəaliyyətdən çox şey asılıdır. Biz qarşılıqlı fəaliyyət və qarşılıqlı maraqlar ruhunda etimad tədbirlərinin, əməkdaşlığın, qarşılıqlı anlaşmanın möhkəmləndirilməsinə və bütün məsələlərin nizamlanmasına çalışırıq.

Bugünkü görüşə görə bir daha minnətdarlığımı bildirirəm və əminəm ki, bu, münasibətlərimizin inkişafına yeni təkan verəcək.

Sağ olun.

Prezident **Vladimir Putin**: Sağ olun.

* * *

Aprelin 22-də Moskvada Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putin birgə nahar ediblər.

* * *

Aprelin 22-də Moskvada Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putinin Baykal-Amur Magistralının 50 illik yubileyi münasibətilə dəmir yolu sahəsinin veteranları və işçiləri ilə birgə görüşü keçirilib.

Görüşdə çıxış edən Rusiya Prezidenti **Vladimir Putin** deyib:

- Hörmətli İlham Heydər oğlu.

Əziz dostlar.

Yarım əsr əvvəl - elə bu günlərdə Baykal-Amur Magistral xəttinin tikintisinə başlanıldı. Bu, dünyanın ən böyük dəmir yolu arteriyalarından biridir, gələcəyin əsl yoludur. Təbii ki, bunu icra edənlərin, bu layihəni həyata keçirənlərin çoxu üçün, - o vaxt deyirdilər və indi də bunu təsdiq etmək olar, - BAM bütöv bir nəslin arzularının və romantik istəklərinin simvoludur.

BAM, həmçinin Sovet İttifaqının hər yerindən olan iki milyon gəncin nəhəng əməyinin və cəsarətinin təcəssümüdür. Onlar dünya tarixində tayı-bərabəri olmayan, hər mənada bənzərsiz bir layihə həyata keçirdilər.

Bu gün biz görürük ki, BAM əsasən XXI əsr üçün qlobal logistikanı müəyyən edir. Ölkəmiz Sibirin və Uzaq Şərqin mənimsənilməsi və inkişafı, Sakit Okeana doğru yük daşımalarının genişləndirilməsi üçün çox böyük imkanlar əldə etmişdir. Birbaşa deyə bilərik ki, indiki mərhələdə Şərqə dönüş məhz Baykal-Amur Magistralı sayəsində mümkün olmuşdur.

Görüşümüzün iştirakçılarını BAM-ın tikintisinə başlanması münasibətilə təbrik etmək istərdim. Burada, ilk növbədə, dəmir yolu sənayesinin, tikinti sənayesinin, dəmir yolu qoşunlarının veteranları haqqında danışmaq istərdim. Mən bu münasibətlə sizinlə həm çətinliyi, həm də qələbələri bölüşən, sizinlə hər şeyə sahib olan qohumlarınızı, yaxınlarınızı, dostlarınızı, həmkarlarınızı və xidmət yoldaşlarınızı təbrik etmək istəyirəm. İndi veteranlara müraciət edirəm, orada hər şey vardı, tonqallar ətrafında mahnılar oxunurdu, amma ən əsası, çətin və ağır zəhmət idi.

Göstərdiyiniz əmək şücaətinə, çətin vaxtlarda, keçən əsrin 90-cı illərində həyatınızın amalına sadiq qaldığınıza, əmək kollektivlərini qoruyub saxladığınıza, BAM-ın etibarlı işini təmin etdiyinizə görə hamınızın, sizinlə bərabər çalışan hər kəsin qarşısında baş əyirəm.

(Ardı 2-ci səhifədə)

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Rusiyaya işgüzar səfəri

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Bu gün BAM-da yaşayan və işləyən, qabaqcılların şanlı ənənələrini davam etdirən, bu ən mühüm dəmir yolu xəttinin yenidən qurulmasında, inkişafında və ona xidmət göstərilməsində iştirak edən hər kəsə ən səmimi sözlərimi ifadə etmək istəyirəm.

Bildiyiniz kimi, şücaətli əməyə görə təşəkkür və minnətdarlıq əlaməti olaraq, tikinti və dəmir yolu sənayesi veteranlarının və işçilərinin yüksək dövlət mükafatları ilə təltif edilməsi haqqında Fərman imzalanıb.

BAM-ın tikintisinə başlanmasının yarıməsrlik yubileyi münasibətilə Azərbaycan Prezidenti İlham Heydər oğlu Əliyevi şəxsən təbrik etməkdən çox məmnunam. Onun atası, - bunu bütün BAM inşaatçıları yaxşı bilir, - Heydər Əlirza oğlu BAM-ın tarixində müstəsna, böyük rol oynayıb. Heydər Əlirza oğlu SSRİ Nazirlər Soveti sədrinin birinci müavini vəzifəsində Baykal-Amur Magistralının tikintisinə rəhbərlik edir və bu çətin layihənin həyata keçirilməsi üçün əlindən gələni əsirgəmirdi.

Bu işdə ona böyük bilik və təcrübə, idarəçilik istedadı, ən mürəkkəb problemləri həll etmək bacarığı və əlbəttə ki, xüsusi şəxsi keyfiyyətlər, ilk növbədə, çalışdığı insanlara qayğıkeş, hörmətli münasibət kömək etdi və o, bu nəhəng problemləri həll edə bildi. O, özü BAM-ın obyektlərində oldu, inşaatçılar, yeni qəsəbə və şəhərlərin sakinləri ilə söhbət etdi. Necə deyərlər, rahatlıqla ona yaxınlaşa, problemlərini danışa, cari məsələləri müzakirə edə bilərdin.

Bilirəm ki, bizim görüşümüzdə Heydər Əlirza oğlu ilə birlikdə çalışanlar da iştirak edirlər. Sizdən xahiş edərdim ki, mütləq xatirələrinizi bölüşəsiniz, Heydər Əlirza oğlunun həyatınızda oynadığı roldan danışasınız.

Onu da əlavə edim ki, Heydər Əlirza oğlunun dəstəyi ilə azərbaycanlı layihəçilər və inşaatçılar BAM-ın tikintisi zamanı stansiya kompleksləri olan iki qəsəbə - Ulkan və Anqoyanı salıblar və hazırda Xabarovsk diyarında və Yakutiyada Baykal-Amur Magistral xəttinin hissələrinin yenidən qurulması və müasirləşdirilməsində iştirak edirlər.

Rusiya-Azərbaycan əməkdaşlığının digər sahəsi bu gün BAM-ın miqyasına və tarixi əhəmiyyətinə uyğundur. Söhbət "Şimal-Cənub" nəqliyyat dəhlizinin inkişafından gedir. Əslində, o, Şimal dənizi marşrutunu Fars körfəzi ilə birləşdirir və ya demək olar ki, birləşdirə bilər və birləşdirməlidir.

Həqiqətən, Ümumittifaq tikinti layihəsinə çevrilən və bütün İttifaq respublikalarının mənafeyinə xidmət edən BAM kimi, "Şimal-Cənub" nəqliyyat dəhlizi də ən geniş beynəlxalq əməkdaşlığın nümunəsinə çevrilməlidir. Söhbət Avrasiya və qlobal Cənub ölkələrinin sürətli iqtisadi və sosial inkişafı məqsədilə yeni logistik marşrutların formalaşdırılmasından gedir.

Bir daha vurğulamaq istərdim, biz bütün maraqlı dövlətləri bu layihədə iştiraka dəvət edirik, gözləyirik ki, bu layihədə BAM inşaatçılarının - ümumi məqsədlərin birləşdirdiyi müxtəlif millətlərdən olan insanların ən yaxşı, zamanın sınanmış dostluq və qarşılıqlı yardım ənənələrindən mütləq istifadə ediləcək.

Biz öz tərəfimizdən tərəfdaşlarımıza Asiya-Sakit okean regionunun sürətlə inkişaf edən bazarlarına çıxış təklif etməyə hazırıq. Bu məqsədlə qabaqcıl texnologiyalar əsasında BAM və Trans-Sibir dəmir yollarının sürətlə modernləşdirilməsi, bütün Şərq poliqonu dəmir yolu xəttinin inkişafı planlarını həyata keçirmək niyyətindəyik.

Bu planların həyata keçirilməsi ölkəmizin birliyinin möhkəmləndirilməsi, siyasi və iqtisadi suverenliyimiz üçün böyük əhəmiyyət kəsb edir. Təsadüfi deyil ki, Rusiyanın Şərq sərhədlərinə kommunikasiya yollarının yaradılması ideyaları XIX-XX əsrlərin əvvəllərində görkəmli siyasətçilər və ictimai xadimlər tərəfindən irəli sürülüb.

Belə ki, 1908-ci ildə Pyotr Stolıpin o dövrdə həqiqətən parlamentin yuxarı palatası rolunu oynayan Dövlət Şurasının iclasında Amur dəmir yolunun tikintisi layihəsini müdafiə etdi, bunun sayəsində Trans-Sibir dəmir yolu tamamilə ölkəmizin ərazisindən keçdi.

Mən tam əminəm ki, Şərq poliqonunun inkişafı üçün yeni böyük vəzifələrə əsl döyüşçülər, məsələn, BAM komandası nail ola bilər. Bu, məqsədlərinə necə çatmağı bilən güclü xarakterə malik insanların xüsusi birliyidir.

BAM icmasının yaranmasına ürəkdən şadam. O, necə deyərlər, BAM-da iştirak edən hər kəsi - veteranları, Rusiyadan, keçmiş sovet respublikalarından və digər dövlətlərdən olan mütəxəssisləri birləşdirir. BAM inşaatçılarının dostluğunu canlandırmağınız və möhkəmləndirməyiniz, gənclərə insanların taleyindən, bu nəhəng layihənin şərəfli tarixindən danışmağınız və təbii ki, veteranlara yardım göstərməyiniz vacibdir.

BAM inşaatçılarını dəstəkləmək üçün təkcə ictimai səylər deyil, təbii ki, dövlətin konkret addımları da lazımdır. BAM inşaatçıları çox vaxt ağır şəraitdə - müvəqqəti daxmalarda və kazarmalarda yaşayırdılar. İndi, hazırkı mərhələdə bu, şübhəsiz ki, belə olmamalıdır.

Bununla əlaqədar qeyd etmək istərdim ki, Rusiya Federasiyası Hökuməti artıq Baykal-Amur Magistralının Tında, Severobaykalsk, Neryunqri, Komsomolsk-na-Amur kimi əsas şəhərlərinin hərtərəfli sosial-iqtisadi inkişafı planlarını təsdiq edib.

Söhbət onların nəqliyyat infrastrukturunun, mənzil-kommunal təsərrüfatının genişmiqyaslı yenidən qurulmasından və inkişafından, məktəblərin, xəstəxanaların, uşaq bağçalarının, idman obyektlərinin əsaslı təmirindən və tikintisindən gedir. Təbii ki, biz mütləq müasir evlər, yeni yaşayış binaları tikəcək, ümumilikdə bu gün BAM-da yaşayan və işləyənlər üçün layiqli şərait yaradacağıq.

Diqqətinizə görə çox sağ olun.

Sözü məmnuniyyətlə qonağımıza və dostumuza vermək istəyirəm. Buyurun, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev, söz Sizindir.

* * *

Prezident **İlham Əliyev** çıxış edərək deyib:

- Möhtərəm Vladimir Vladimiroviç!

Əziz dostlar!

İlk növbədə, Vladimir Vladimiroviç, bugünkü tədbirdə iştirak üçün dəvətinizə görə Sizə təşəkkürümü bildirmək istərdim. Bu gün BAM-ı inşa edənlərin, həyatlarını, gəncliklərini Ümumittifaq tikintisinə həsr edənlərin əhatəsində olmaq mənim üçün böyük şərəfdir.

Habelə Baykal-Amur Magistralının inşasına başlanmasının 50 illiyi münasibətilə bütün inşaatçıları, mütəxəssisləri, bütün BAM-çıları təbrik etmək istərdim.

Vladimir Vladimiroviç qeyd etdi ki, bu tikinti Sovet İttifaqının bütün respublikalarını birləşdirib, bu, həqiqətən də belədir, onun Ümumittifaq tikintisi adlandırılması təsadüfi deyil. Biz, əlbəttə, fəxr edirik ki, Azərbaycan inşaatçıları və mütəxəssisləri də bu tikintidə fəal iştirak ediblər, Vladimir Vladimiroviçin qeyd etdiyi kimi, iki dəmir yolu stansiyasını inşa ediblər.

Əlbəttə, Heydər Əlirza oğlu Əliyevin xatirəsinə dərin ehtirama görə Vladimir Vladimiroviçə xüsusi təşəkkürümü bildirmək istərdim. Biz yaxşı bilirik ki, 2000-ci illərin əvvəllərində ölkələrimiz arasındakı dostluq və mehriban qonşuluq münasibətlərinin əsasını məhz Vladimir Vladimiroviç Putin və Heydər Əlirza oğlu Əliyev qoyublar. Vladimir Vladimiroviç 2001-ci ildə Azərbaycana səfər edib və bu, bizim bu gün birlikdə keçdiyimiz böyük yolun başlanğıcı olub.

Bu gün biz iki ildən artıqdır ki, müttəfiqlik qarşılıqlı fəaliyyəti çərçivəsində həyata keçirilən əməkdaşlığımızın bir çox planlarının icra edilməsi məsələlərini müzakirə etdik. Əlbəttə, Heydər Əliyev amili dövlətlərarası münasibətlərimizdə həmişə mühüm rol oynayıb və oynayacaqdır. Çünki o, Moskvada bu binada, Kremldə işlədiyi illərdə sovet dövlətinin və ona tapşırılan sahənin inkişafına rəvac vermək üçün böyük səylər göstərib. Onlardan biri də nəqliyyat sahəsi idi.

Biz, həmçinin BAM-çılara və inşaatçılara, Rusiyanın bütün nəqliyyatçılarına Heydər Əlirza oğlunun xatirəsini əbədiləşdirdiklərinə görə minnətdarıq - Anqoya qəsəbəsindəki vağzal onun adını daşıyır. BAM-çıların da yaxşı bildiyi kimi, o, Bratskdan Vladivostoka və Naxodkaya qədər çətin şəraitdə, demək olar ki, piyada, qatarla, vertolyotla uzun bir yol qət edərək, on gün ərzində BAM-çılarla sevincini və kədərini bölüşüb.

Onu da xatırlayıram ki, o, qayıdanda yalnız sovet dövlətinin həyata keçirə biləcəyi tikintinin miqyasından deyil, ilk növbədə, ən çətin şəraitdə, bəzən daim donuşluq içində olan keçilməz meşələrdə, yolsuzluq şəraitində həyatlarını riskə atan BAM-çıların fədakarlığından təsirlənmişdi. Çünki bu insanlar demək olar ki, hər gün şücaət göstərərək, möcüzələr yaradaraq, sovet dövlətinin və bu gün isə həm Rusiyanın, həm də qonşu ölkələrin gələcək inkişafının müqəddəratını əvvəlcədən təyin edərək, uzun illər - 50 il və ya daha çox müddət ərzində həm regional, həm də beynəlxalq əməkdaşlığın inkişafı işinə xidmət edəcək unikal infrastruktur nümunəsi yaratmağa müvəffəq olublar.

(Ardı 3-cü səhifədə)

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Rusiyaya işgüzar səfəri

(Əvvəli 2-ci səhifədə)

Heydər Əlirza oğlunun anadan olmasının 100 illiyinin qeyd edilməsinə görə Vladimir Vladimiroviçə və rusiyalı dostlarımıza minnətdarlığımı bildirmək istərdim. Ötən il Azərbaycanda və Rusiyada onun yubileyi xüsusi ehtiramla qeyd edildi. Bu, bizim ümumi tariximizdir, biz bunu çox yüksək qiymətləndiririk.

Bu gün sevindirici haldır ki, müasir Rusiya-Azərbaycan münasibətləri dostluq, qarşılıqlı anlaşma, qarşılıqlı dəstək və məqsədyönlülük kimi möhkəm təmələ əsaslanır. Bu gün biz, Vladimir Vladimiroviçin qeyd etdiyi kimi, təkcə böyük nəqliyyat layihələri həyata keçirmirik, həm də "Şimal-Cənub" beynəlxalq nəqliyyat dəhlizinin yaradılmasında fəal iştirak edirik, həm iqtisadi, həm siyasi, enerji, humanitar və bir çox digər sahələrdə fəal əməkdaşlıq aparırıq.

"Şimal-Cənub" nəqliyyat dəhlizinə gəldikdə, bu gün Vladimir Vladimiroviçlə bu məsələni bir daha ətraflı müzakirə etdik. Hökumət üzvlərinə müvafiq təlimatlar verilib. Əminəm ki, yaxın vaxtlarda bütün məsələlər razılaşdırılacaq və biz daha bir möhtəşəm layihənin icrasına başlayacağıq.

Bildirməliyəm ki, Azərbaycan ərazisində Azərbaycan-Rusiya sərhədini Azərbaycan-İran sərhədi ilə birləşdirən dəmir yolu mövcuddur. Lakin yükgöndərənlərin tələbatları bizə bu yolun yeni hissələrinin inşa edilməsinin zəruriliyini diktə edir ki, biz bu yolda yük daşımalarını artıra bilək və bununla Şimaldan Hind okeanına unikal nəqliyyat yolunu təmin edək.

Bu tədbirdə iştirak etdiyim üçün bir daha minnətdarlığımı bildirmək, bütün BAM-çıları yubiley münasibətilə təbrik etmək, Azərbaycan, Rusiya və bütün MDB ölkələrinin inşaatçılarına yeni uğurlar və nailiyyətlər arzulamaq istəyirəm.

Təşəkkür edirəm.

* * *

Prezident **Vladimir Putin**: Yefim Vladimiroviç Basin SSRİ nəqliyyat tikintisi nazirinin müavini işləyib, o, Heydər Əlirza oğlu ilə də ünsiyyətdə olub, onunla görüşüb, faktiki olaraq birgə işləyiblər. Hazırda o, "BAM birliyi" ictimai təşkilatının prezidentidir.

Yefim Basin deyib:

- Çox sağ olun, hörmətli Vladimir Vladimiroviç! Hörmətli İlham Heydər oğlu!

Əvvəlcə "BAM birliyi" adından Prezidentimizə BAM-ın bərpasına görə minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm. Bu tikinti həyatımızın ən vacib işidir. Siz təxminən belə də dediniz. BAM-dan, həqiqətən də, iki milyona yaxın insan keçib. Əsasən onlar bu böyük işdə iştirak etməyə cəhd göstərən gənclərdir. İnanılmaz səylərə və çətinliklərə, ekstremal şəraitə baxmayaraq yol tikildi. 1990-cı illərdə BAM-a "heç yerə getməyən yol" damğası vurulanda, biz bunu dəhşətli ədalətsizlik kimi qəbul etdik. Bu, olub. Buna görə də insanları dəstəkləmək üçün 25 il bundan əvvəl biz "BAM birliyi" ictimai təşkilatını yaratdıq, hansı ki, indi ölkənin 54 regionundan 50 mindən çox veteranı birləşdirir. BAM-ın inşasına başlanmasının 50 illiyinin qeyd olunması haqqında Fərmanınız isə insanlarda əvvəlki həvəsi oyatdı, yeri gəlmişkən, Siz də onun haqqında danışmısınız. Bu günlərdə hər yerdə veteranların gənclərlə, məktəblilərlə, tələbələrlə görüşləri keçirilir. Veteranlar BAM-ı necə tikdikləri və çətinliklərə necə sinə gərdikləri barədə danışırlar.

"Bamstroyput", "Bamtransvzrıvprom", "Bamstroymexanizasiya", körpü dəstələri, mexanikləşdirilmiş kalonlar kimi məşhur trestlərimiz fəal işləyir, bu gün qonşum Ruslan Baysarovun rəhbərliyi ilə "Bamtonnelstroy-Most" artıq praktik olaraq Severomuysk tunelində, onun ikinci xəttində işlərə başlayır. Bu, çox vacibdir. İnsanlar inşaatçıların əmək şücaətinin unudulmadığına sevinirlər. BAM bizi nəhəng tikintilərin genişləndirilməsi təcrübəsi ilə zənginləşdirib. Biz körpülərin yüksək sürətlə tikintisi, daimi donuşluq şəraitində alt qatların doldurulması, - hətta o vaxtlar öyrənmək üçün bizə çinlilər gəlirdilər, - tektonik qırılmalar və güclü su axınları şəraitində tunellərin keçməsi təcrübəsini inkişaf etdirmişik. BAM-ın inkişafı üçün genişmiqyaslı layihə ilə bağlı qərarınızı hamımız böyük həvəslə qəbul etdik.

Bu gün magistral yolda iş aşıb-daşır. Magistral ikiyollu olacaq. Alternativ tunellər tikiləcək. Təəssüf ki, çox vaxt itirildi. Ancaq ümid edirəm ki, Şərq poliqonunun inkişafı məsələsi yalnız yollar şəbəkəsi ilə bitməyəcək. Axı, BAM zonasının inkişafı üçün çox böyük iş görməliyik, bu isə Rusiyanın təbii ehtiyatlarının üçdəbiridir, tam Mendeleyev cədvəlidir. Eyni zamanda, şübhəsiz, Şimal ekstremal şəraitindəki tikinti təcrübəmizə də tələbat olacaq. BAM-ın ümumxalq tikintisi adlandırılması təsadüfi deyil. Onun tikintisində, həqiqətən də, bütün ölkə iştirak edib. BAM-da tikilmiş 60 stansiyaətrafı qəsəbənin yarısından çoxu Rusiyanın və Azərbaycan da daxil olmaqla, demək olar ki, bütün sovet respublikalarının müxtəlif böyük şəhərlərinin nümayəndələri tərəfindən inşa olunub.

Hökumət tərəfindən, artıq dediyiniz kimi, tikintiyə Nazirlər Soveti sədrinin birinci müavini Heydər Əlirza oğlu Əliyev nəzarət edirdi. O, möhkəm iradəli, böyük erudisiyaya malik və səriştəli bir insan idi. O, mənim taleyimdə də əhəmiyyətli rol oynayıb. Mənim taleyimdə o, BAM-ın tikinti rəisi - SSRİ nəqliyyat tikintisi nazirinin müavini vəzifəsinə təyin edilməyimdə də mühüm rol oynayıb. Heydər Əliyevin BAM-a gəlişini dəqiq xatırlayıram. 1984-cü ilin iyun ayı idi. Bu, bütün BAM boyu "qızıl birləşmənin" ərəfəsi idi. Gərginlik pik nöqtəsinə çatmışdı. İvan Varşavski və Aleksandr Bondarın rəhbərlik etdikləri bütün briqadalar biri ilə qarşılaşmağa tələsirdilər. Lakin onların yolunda, xüsusən, böyük körpülər və tunellər kimi bir çox maneələr var idi. Məhz bu problemlərin həlli üçün Heydər Əlirza oğlu Əliyev BAM-a gəldi. Təxminən on gün bizimlə bir yerdə qaldı. Bu səfər zamanı o, məni tikintisi o vaxt cədvəldən geri qalan Kodar tunelinin vəziyyətini öyrənmək üçün iki baş idarənin rəisi ilə birlikdə vertolyotla həmin əraziyə göndərdi. Obyektin işə salınmasına cəmi altı ay qalmışdı. Biz tunelin sonuna çatmağa müvəffəq olduq, geri qayıdanda isə onun tavanı çökdü. Məsələ orasındadır ki, tunel daimi donuşluq şəraitində inşa edilmişdi. Təəssüf ki, tuneli inşa edənlər qazma işlərində irəliləsələr də, tunelin çuqun tubinqlər qoyulması işində yubanmışdılar.

Təbii ki, biz vəziyyət barədə Heydər Əlirza oğluna məlumat verməli olduq. Gözləntilərimizin əksinə olaraq, o, yaranmış vəziyyəti sakit şəkildə qəbul etdi. Təkcə bunu dedi: "Yaxşı, burada Kodar tunelinə gedən kəsə yol inşa etmək lazımdır". Yadımdadır, Heydər Əlirza oğlu 15 kilometrlik tunelin girişinin necə çəkildiyini qiymətləndirmək üçün Severomuysk tunelinə enmişdi. Bundan sonra, o, mürəkkəbliyinə görə unikal olan bu obyektin inşası ilə bağlı ən aktual məsələlərin həll olunduğu böyük bir iclas keçirmişdi. Aydın idi ki, 1989-cu ilədək, yəni, Baykal-Amur Magistralının istismara verildiyi ilə qədər tuneli tikmək mümkün olmayacaq. Buna görə 18 minlik yamacı olan ikinci kəsə tunelin inşa edilməsinə qərar verildi. Mən bu keçidi kiçik BAM adlandırıram. Çünki dağ şəraitində təkcə 64 kilometrlik yol çəkmək yox, həm də yeni iki tunel və 12 körpü, o cümlədən sonradan sürücülərin "Şeytan körpüsü" adlandırdıqları 30 metr hündürlüyündə körpü inşa etmək lazım idi. Lakin bu qərar bizə 1989-cu ilin oktyabrına qədər bütün BAM-ı vaxtında daimi istismara verməyə imkan yaratdı. Daha doğrusu, bu, dahiyanə qərar idi.

Azərbaycanlı mütəxəssislər, İlham Heydər oğlunun dediyi kimi, BAM üzərində iki gözəl qəsəbə tikdilər. Amma əsas odur ki, onların memarlığı Azərbaycan milli üslubunda hazırlanıb. Bu qəsəbələr Ulkan və Anqoyadır. 2008-ci ildə Anqoya stansiyasındakı vağzala Heydər Əlirza oğlu Əliyevin adı verilib. Bu gün də həmin lövhə stansiyanı bəzəyir.

Bu heyrətamiz insanın portretinə daha bir cizgi əlavə etmək istəyirəm. Azərbaycan BAM-dakı mütəxəssislərinə verdiyi vədi yerinə yetirən yeganə respublikadır - tikinti başa çatdıqdan sonra ölkə onları mənzillə təmin edib. Bu, bizim üçün çox vacibdir. Bu gün Prezidentin özünün də dediyi kimi, veteran BAM-çıların yaşayış şəraitinin yaxşılaşdırılması üçün dövlət tərəfindən bundan sonra da tədbirlərin görülməsi xəbəri, həqiqətən də, insanlarımız tərəfindən daha böyük coşqu ilə qarşılanacaq.

Heydər Əliyev bunu da, bu insanları da unutmurdu. Onun adı xalqlarımızın dostluğunun rəmzinə çevrilib. Bu gün də BAM-ın bütün inşaatçıları adından mən onun oğlu, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Heydər oğlunu və əlbəttə ki, Vladimir Vladimiroviç, Sizi iyulun 8-də BAM-ın paytaxtı Tındada onun 50 illik yubileyinin qeyd olunması mərasimində iştirak etməyə dəvət etmək istərdim. Düşünürəm ki, həmin vaxta qədər Siz Severomuysk tunelinin tikintisi işlərinə başlaya bilərsiniz. Bu, möhtəşəm hadisə olacaq. Orada - Tındada, BAM inşaatçılarına gözəl, müsabiqədə birinci yerə layiq görülmüş çox yaxşı bir abidə qoyulacaq. Yeri gəlmişkən, Moskvada merin qərarı ilə üç vağzalın ərazisindəki meydan BAM inşaatçıları meydanı adlandırılıb. Çünki ilk komsomolçular birbaşa komsomolun 17-ci qurultayından sonra bu meydandan, bu vağzallardan BAM-a yola düşürdülər. Onların bir çoxu burada, bu masanın ətrafında əyləşiblər.

Çox sağ olun.

* * *

Prezident **Vladimir Putin**: Təşəkkür edirəm, Yefim Vladimiroviç.

İki dəfə Rusiya Federasiyasının nəqliyyat yolları naziri olmuş Gennadi Matveyeviç Fadeyev də BAM ilə birbaşa əlaqəsi olan şəxsdir. Buyurun, Gennadi Matveyeviç.

(Ardı 4-cü səhifədə)

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Rusiyaya işgüzar səfəri

(Əvvəli 3-cü səhifədə)

Gennadi Fadeyev deyib:

- Yubilyara - Baykal-Amur Magistralına həsr olunmuş belə qeyri-adi görüşdə iştirak etmək imkanı yaradıldığına görə Sizə təşəkkür edirəm. Əvvəlcə nə demək istərdim? İnsanlar mənə "BAM nədir" sualını verəndə, mən belə cavab verirəm: "BAM insanlar deməkdir. BAM tikinti sərəncamlarını imzalayan insanlardır. Onlar böyük insanlardır. BAM, tikinti üçün birbaşa şərait yaradan insanlardır. BAM, təbii ki, tikinti işlərini görən insanlar deməkdir. Yəni, BAM, ilk növbədə, məhz bu deməkdir". Onu vurğulamaq istəyirəm ki, biz Heydər Əlirza oğlu haqqında danışanda insanlarda belə bir təəssüratın yarandığını görürük: o, insanları çox sevən insan idi. O, kilometrlərlə deyil, tonlarla deyil, talelərlə, BAM-çıların bu və ya digər müddət ərzində işlədiyi şəraitlə maraqlanırdı. O, heyrətamiz rəhbər idi. Yalnız hansısa yekun məqamda o, təkrarən zəruri mövzuya yenidən qayıdar, işin daha səmərəli olması üçün sabah nə ediləcəyini və digər məsələləri düşünərdi.

Onunla şəxsən tanış olmaq şərəfinə nail olmuşam. Məsələ Nəqliyyat Yolları Nazirliyindəki kadrlarla bağlı idi. O, nəqliyyat sahəsinə də rəhbərlik etdiyi üçün məni onun yanına göndərdilər. Biz burada, Kremldə əyləşmişdik. İnsana dövlət məmuru kimi yox, məhz əsl insan kimi yanaşırdı, nə üçün gəldiyini, narahatlığının nədən ibarət olduğunu soruşurdu, insanla həqiqətən maraqlanırdı. O, vəziyyəti xəbər almağa başladı, - mən o vaxt nazir müavini vəzifəsində idim, - şəbəkədə vəziyyət necədir? Sonra isə dedi: "Partiyanın Mərkəzi Komitəsi Nəqliyyat Yolları Nazirliyi rəhbərliyinin gücləndirilməsi barədə qərar qəbul edib və sizə nəqliyyat yolları nazirinin birinci müavini vəzifəsi təklif olunur". Təbii ki, mən ona təşəkkür etdim. O, sözünə davam edərək dedi: "Siz yarım ildir ki, nazir müavini işləyirsiniz, bu məsələləri həll edə bilmisiniz və ümid edirik ki, siz bundan əlavə, daha çox iş görəcəksiniz". Ona söz verdim ki, çalışacağam. Həmin il şəbəkəyə 4 milyard 100 milyon ton yük daxil oldu. Belə bir hal heç vaxt olmamışdı. İndi Sovet İttifaqı yoxdur, amma necə işləmək lazım olduğuna dair təlimatlar artıq o dövrdə müəyyən edilmişdi.

Baykal-Amur Magistralının tikintisinə kimin daha çox töhfə verdiyi barədə danışanda, əlbəttə ki, orada bir çox mütəxəssisin, alimin və digərlərinin çalışdığından bəhs edirik. Ancaq təcrübəm, həyat yolum onu deməyə imkan verir ki, Heydər Əlirza oğlu BAM-a nəzarət edən rəhbərlərin ən yaxşısı idi. O, mahiyyət etibarilə, BAM-ın həyata keçirilməsinə nail oldu. O illərin necə çətin olduğunu xatırlayarsınız, həmin çətin illərdə belə bir tikinti sahəsinə rəhbərlik etmək böyük hünər idi. Onu da vurğulamaq istəyirəm ki, inşaatçılar özləri də başa düşürdülər, maaş almadıqlarına görə işdən çıxsalar, Severomuysk tunelində qarşısıalınmaz proseslər baş verə bilər. O vaxt

ən çətin dövr idi. Yekdil olmaq, bir-birini anlamaq lazım idi. Tikintidə iş davam edirdi. Demək istəyirəm ki, ölkəmizin Prezidenti Vladimir Vladimiroviç Federal Məclisə göndərdiyi məktubda Baykal-Amur Magistralının üçüncü mərhələsinin obyektlərini bir-bir sadalayıb. Bu, bir möcüzədir, mahiyyət etibarilə, Severomuysk, Kuznetsk, Kodar tunellərinin, Komsomolsk yaxınlığında Amur üzərindəki ikinci dəmir yolu körpüsünün eynisidir. Məktubdan bir gün sonra Oleq Valentinoviç Belozerov məni telefonla baş podratçı ilə işə başlamaq barədə müqavilə imzalamağa dəvət edəndə inanmadım. Bu təcrübəmlə, yaşımla belə bir təəssürat yaşadım ki, mən xoşbəxt insanam, bunu da görmək mənə nəsib oldu. Müqaviləni imzalamaq üçün gələndə və Ruslan Baysarovla yaxından tanış olanda ona dedim: sinəmdə "Fəxri dəmiryolçu" nişanı gəzdirirəm, işin qrafikə uyğun təhvil verilməsi üçün zaman məhdudiyyətinə, keyfiyyətə və digər amillərə görə böyük məsuliyyət daşıyacağını bildirin halda bu obyektlərə getməklə bağlı cəsarətli qərar verdiyin üçün indi onu sənə verəcəyəm.

Zənnimcə, bu, çox böyük hadisədir. Severomuysk tuneli 26 ilə inşa edildiyi halda, o, bu işi 6-10 il ərzində görməyə hazır olduğunu deyirsə, onun və inşaatçıların qarşısında baş əymək lazımdır. Mən başa düşürəm ki, Prezidentimiz bütün iştirakçıların işin icrasına nə qədər hazır olduqlarını və bunun üçün onlara nə lazım olduğunu yoxlamaq üçün xüsusilə belə edib. Zənnimcə, Prezidentimizin həmkarının - Prezident Əliyevin iştirakı ilə keçirilən bu görüş çox gözəldir, məsuliyyətlidir, burada məhz işinin ustası olan məharətli insanlar toplaşıblar.

İki ölkənin prezidentləri ilə görüş gününün əlamətdar olduğunu vurğulayan **Gennadi Fadeyev** dost Azərbaycan Respublikasının Baykal-Amur Magistralının yaradılmasına və inkişafına böyük töhfə verdiyini vurğulayaraq deyib: Azərbaycan da, insanları da gözəldir. Hamı oraya artıq böyük maraqla getməyə başlayıb. Bu, ələdır. "Şimal-Cənub" layihəsinə gəldikdə isə mən əminəm ki, iki ölkə prezidentlərinin böyük səyləri və imkanların birləşdirilməsi sayəsində bu layihə icra olunacaq.

Mən ayrıca olaraq, Sizə müraciət etmək istərdim, İlham Heydər oğlu, Vətənə qayıdanda atanızın ruhu qarşısında baş əyin və ona çatdırın ki, biz onu sevirik, onu hörmətlə yad edirik. Bugünkü görüş və gələcək işlər üçün Sizin qarşınızda ehtiramla baş əyirəm.

* * *

Prezident **Vladimir Putin**: Mən giriş nitqimdə hərbi inşaatçılar haqqında da bəhs etdim. Sergey Aleksandroviç, Şərq hərbi dairəsinin 50-ci ayrıca dəmir yolu briqadasının komandiri.

Sergey Vasilyanov deyib:

- Yoldaş Rusiya Federasiyası Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanı.

Hörmətli İlham Heydər oğlu.

Uzaq 1984-cü ildə briqadamızın hərbi dəmiryolçuları Vətənin fəxri tapşırığının icrasına - Baykal-Amur dəmir yolu magistralının Şərq hissəsinin tikintisinə ilk başlayanlardan oldular. Şəxsi heyətin gündəlik əməyi cəsarət, əzmkarlıq və qəhrəmanlıq nümunəsi idi. Vəzifələrini şərəflə yerinə yetirdikləri sərt iqlim, yolsuzluq, çətin şərait onları ciddi imtahana çəkdi, peşəkar bacarıqlarının və ən yaxşı insani keyfiyyətlərinin ciddi sınağı oldu. Bütün çətinliklərə baxmayaraq, briqada BAM stansiyasından Tında stansiyasına qədər Baykal-Amur dəmir yolu magistralı sahəsinin inşası, Şimanov zavoduna giriş yollarının tikintisi və Uzaq Şərqin dəmir yolu kommunikasiyalarının inkişafı ilə bağlı üzərinə düşən vəzifələri şərəflə yerinə yetirdi. 1984-cü ildə Heydər Əlirza oğlu Əliyev dəmir yolu hərbçilərinə tapşırılmış Şərq hissəsindən keçərək inşaat işlərinin təhvil alınmasında iştirak edib. Sərt iqlim şəraitində tikintinin təşkilində qazanılmış təcrübədən bu günlərdə də Baykal-Amur dəmir yolu magistralının Ulak-Fevralsk sahəsində yenidənqurma işləri zamanı briqadanın şəxsi heyəti tərəfindən geniş istifadə edilir. Bu, bizim üçün böyük şərəf və ciddi məsuliyyətdir. Biz öz əməyimizlə yaşlı nəsillərin işini davam etdiririk. İcazə verin, Sizi əmin edək ki, bundan sonra da mənə tapşırılmış birlik qarşıya qoyulmuş vəzifələri şərəflə yerinə yetirəcək və gərgin əməyi ilə nəhəng Rusiyanın qüdrətinə töhfəsini verəcək.

* * *

Prezident **Vladimir Putin**: BAM gənclərin çalışdığı yer idi. Ancaq əslində, indi də bu miqyasda olan layihələr mahiyyətcə eynidir. Gənclər əsasən işləyirlər və belə böyük perspektivlər, platformalar və layihələr yaradırlar. Uşakova Viktoriya Aleksandrovna, İrkutsk Dövlət Nəqliyyat Yolları Universitetinin tələbəsi, buyurun.

Viktoriya Uşakova deyib:

- Hörmətli Vladimir Vladimiroviç, İlham Heydər oğlu, Siz dediyiniz kimi, mən İrkutsk Dövlət Nəqliyyat Yolları Universitetinin tələbəsiyəm və bu gün mən təkcə Rusiya tələbələrini deyil, həm də Rusiyanın tələbə dəstələrini təmsil edirəm. Əvvəlcə, Sibir, İrkutsk bölgəsi və Rusiya tələbələri adından inkişaf etmək və hər zaman daha çox səy göstərmək imkanlarının yaradılmasına görə təşəkkür edirəm. Etimadınıza görə Rusiya tələbə dəstələri adından minnətdarlığımızı bildiririk. Çünki ölkəmizin ən vacib strateji obyektini gənclərə həvalə etmək asan iş deyil. Artıq üçüncü ildir ki, "BAM 2.0" Ümumrusiya Tələbə Əmək Layihəsi çərçivəsində Baykal-Amur Magistralının tikinti obyektlərində işgüzar bacarıqlarımızı sübuta yetiririk. Axı, biz iş adamlarıyıq. Biz gəncik və gələcək bizimlədir. Vladimir Vladimiroviç, icazə verin, bütün tələbələri, o cümlədən tələbə dəstələrinin cəsur üzvlərini maraqlandıran bir sual verim. Bilirəm ki, siz də vaxtilə tələbə illərində "Femida" tələbə dəstəsinin üzvü olmusunuz. Mənim üçün çox maraqlıdır, indi tələbə olsaydınız, bizimlə BAM-a gedərdinizmi?

Vladimir Putin: Tələbə olmağı çox istərdim. Əgər tələbə ola bilsəydim, BAM haqqında eşitdiklərimdən sonra böyük məmnuniyyətlə oraya gedərdim.

Viktoriya Uşakova: Sağ olun.

* * *

Sonda xatirə şəkilləri çəkdirilib.

* * *

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Rusiya Federasiyasına işgüzar səfəri aprelin 22-də başa çatıb.

AZƏRTAC-ın materialları əsasında

Müdafiə nazirinin rəhbərliyi ilə Quru Qoşunlarında xidməti müşavirə keçirilib

Aprelin 20-də Quru Qoşunlarının qərargahında müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun rəhbərliyi ilə xidməti müşavirə keçirilib. Müşavirədə müdafiə nazirinin müavini - Quru Qoşunlarının komandanı general-leytenant Hikmət Mirzəyev, Quru Qoşunlarının idarə və xidmət rəisləri, birlik, birləşmə komandirləri iştirak ediblər.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, əvvəlcə Ulu Öndər Heydər Əliyevin və Azərbaycanın müstəqilliyi, ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Müdafiə naziri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin Azərbaycan Ordusu qarşısında qoyduğu tapşırıqları müşavirə iştirakçılarına çatdırıb.

Müşavirədə Azərbaycan-Ermənistan şərti sərhədində mövcud əməliyyat şəraiti, hərbi hissələrin döyüş hazırlığı üzrə tədbirlər və hərbi intizamın vəziyyəti təhlil edilib.

Nazir hərbi hissələrin xidməti-döyüş fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi, ayıq-sayıqlığın artırılması, eləcə də döyüş tapşırıqlarının dəqiq və vaxtında icrasına daim hazır olunması barədə müvafiq göstərişlər verib.

Çətin relyefli, yüksək dağlıq ərazilərdə döyüş növbətçiliyi aparan bölmələrin maddi-texniki və mühəndis təminatı, o cümlədən şəxsi heyətin mənəvi-psixoloji hazırlığının yüksəldilməsinə xüsusi diqqət yetirilməsinin vacibliyi çatdırılıb.

General-polkovnik Zakir Həsənov Azərbaycan Respublikası ilə Ermənistan Respublikası arasında dövlət sərhədinin delimitasiyası prosesinin effektiv həyata keçirilməsi və təhlükəsizliyin təmin edilməsi məqsədilə digər dövlət qurumları ilə qarşılıqlı əlaqədə zəruri tədbirlərin görülməsi barədə aidiyyəti şəxslər qarşısında konkret tapşırıqlar qoyub.

Müdafiə naziri Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində müvəqqəti yerləşdirilmiş, hazırda isə ölkəmizi tərk edən Rusiya sülhməramlı kontingentinin şəxsi heyət, silah-sursat və döyüş texnikasının daşınmasında lazımi texniki dəstəyin göstərilməsi ilə bağlı müvafiq göstərişlər verib.

Sonda icra edilən tədbirlərin daha keyfiyyətli yerinə yetirilməsinin diqqət mərkəzində saxlanılmasının əhəmiyyəti qeyd olunub.

Hərbi polisin yaranmasının 32-ci ildönümü qeyd edilib

Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi Hərbi Polis İdarəsinin yaranmasının 32-ci ildönümü münasibətilə Gəncə hərbi polis bölməsində keçirilən tədbirdə iştirak edib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, şəxsi heyətlə görüşən müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin diqqət və qayğısı sayəsində hərbi qulluqçuların xidməti və sosial-məişət şəraitinin daha da yaxşılaşdırılması istiqamətində həyata keçirilən tədbirlərin davam etdirildiyini qeyd edib. Ali Baş Komandanın Azərbaycan Ordusu qarşısında qoyduğu əsas vəzifələrdən danışıb.

Hərbi polis bölmələrinin xüsusilə azad edilmiş ərazilərdəki yaşayış məntəqələri və qoşunların dislokasiya yerlərində xidməti fəaliyyətini müsbət qiymətləndirən nazir şəxsi heyəti təbrik edib, onlara gələcək xidmətlərində uğurlar arzulayıb. Komendant və qoşun xidmətinin təşkilində fərqlənən bir qrup hərbi qulluqçu təltif olunub.

Sonra Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi yeni istifadəyə verilən hərbi obyektə baxış keçirib.

Məruzə edilib ki, müasir standartlara uyğun yeni inşa edilmiş hərbi obyektdə xidmətin təşkili və hərbi qulluqçuların asudə vaxtlarının səmərəli keçirilməsi üçün hər cür şərait mövcuddur.

Qarovul evində yaradılan şəraitlə də tanış olduqdan sonra general-polkovnik Zakir Həsənov hərbi avtomobillərə baxış keçirib, nəqliyyat vasitələrinin texniki göstəricilərinin yüksək səviyyədə saxlanılması, həmçinin təlimata uyğun istifadə və istismarına xüsusi diqqət yetirilməsi ilə bağlı müvafiq tövsiyələr verib.

Müdafiə naziri qoşun, qarnizon qarovul, patrul və azad edilmiş ərazilərdə komendant xidmətinin keyfiyyətli təşkilinə dair göstərişlər verib, digər zəruri tədbirlərin davam etdirilməsi ilə əlaqədar vəzifəli şəxslər qarşısında konkret tapşırıqlar qoyub.

Sonda Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi tərəfindən hərbi hissənin ərazisində ağaclar əkilib.

Hərbi liseyin 53-cü ildönümünə həsr olunmuş təntənəli mərasim keçirilib

Milli Müdafiə Universitetinin tabeliyində fəaliyyət göstərən Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyin yaranmasının 53-cü ildönümünə həsr olunmuş təntənəli mərasim keçirilib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, mərasimdə Müdafiə Nazirliyinin və ictimaiyyətin nümayəndələri, Hərbi liseyin şəxsi heyəti, hərbi qulluqçular, Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin yaradıcı heyəti, təhsil ocağının müxtəlif illərdə bitirmiş məzunlar, eləcə də digər qonaqlar iştirak ediblər.

Əvvəlcə Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin və Cəmşid Naxçıvanskinin Hərbi liseydə ucaldılan büstləri ziyarət olunub. Ulu Öndərin və Azərbaycanın müstəqilliyi, ərazi bütövlüyü uğrunda canlarından keçmiş şəhidlərin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla anılıb. Hərbi orkestrin müşayiəti ilə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni ifa edilib.

Sonra Hərbi liseyin Döyüş bayrağı təntənəli surətdə meydana gətirilib.

Mərasimdə çıxış edənlər ötən müddət ərzində respublikamızda milli peşəkar hərbçi kadrların hazırlanmasında Hərbi liseyin göstərdiyi xidmətlərdən, hərbi peşənin nüfuzunun yüksəlməsində və təleyini hərb sənətinə həsr edən gənclərin sayının artmasında

əhəmiyyətli rol oynamasından danışıblar.

Xüsusi vurğulanıb ki, ölkəmizin ərazi bütövlüyünün bərpası uğrunda gedən döyüş əməliyyatlarında iştirak edən liseyin məzunları böyük rəşadət və igidlik nümunələri göstərərək "Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı" və "Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı" fəxri adlarına layiq görülüb, müxtəlif orden və medallarla təltif olunublar.

Sonra hərbi orkestrin müşayiəti ilə kursantlar lisey marşını ifa edib və təntənəli marşla tribunanın önündən keçiblər.

Tədbir Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin yaradıcı kollektivinin təqdim etdiyi konsert proqramı ilə başa çatıb.

"Yaralı xatirələr" yaddaşlardan kağıza köçürüldü...

Xatirə yada düşdükcə, danışıldıqca, yaşadılan tarixdi - dilə gələn xatirələr olmuşları yenidən yaşatmadı. Qürurla, bir qədər kövrəkliklə, bəzən qəhərlə. El-obaya, xalqa, dövlətə, dövlətçiliyə aid olan xatirələr tarixə ehtiram da olur, narazılıq da, hiddət də olur, üsyan da. Hiddət də, üsyan da xalqa, dövlətə, dövlətçiliyə görə kükrəyən heysiyyətdi.

2020-ci ilin 8 noyabrı da, 10 noyabrı da, 2023-cü ilin 20 sentyabrı da tarixləşdi. Dövlətə, dövlətçiliyə sədaqət kimi, xalqa məhəbbət kimi, dünyaya heyrət kimi...

Döyüşlərdə şəhid olanların azyaşlı uşaqlarının "Atam nə vaxt qayıdacaq?" sualına nə ana, nə də nənə-baba dürüst söz deyə bilmirlər. Uşaq böyüyür, yoxluğun mahiyyətini dərk edir, gözləri yollardan yığılmasa da, kövrəkliklə "Atam şəhid olub..." deyən uşağın yaralı kəlmələri evdə ananın, nənəbabanın, məktəbdə müəllimlərin gözlərindən yaş dərir. Atalı xatirələr xatırlana-xatırlana yaşadılır, yaşadıla-yaşadıla xatırlanır.

Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzində Vətən müharibəsində qazanılan tarixi Zəfərə həsr olunmuş "Yaralı xatirələr" adlı inşa müsabiqəsi (kiçik həcmli hekayə, esse, oçerk, novella) tarixi qürurla yaşatma niyyəti idi, hərbi qulluqçuların yaradıcı təxəyyülü də Zəfərə ehtiram bildirəcəkdi. Duyğusallığına görə, düşündürücülüyünə görə, fəlsəfi mahiyyətinə görə gərəkli tədbir kimi tarixləşəcəkdi.

Müsabiqəni giriş sözü ilə baş leytenant Günel Məmmədova açaraq bildirdi ki, 2020-ci il noyabrın 10-dan "könüllərdə və dillərdə qərarlaşan" Zəfər Azərbaycan tarixinin qüdrət mərhələsi kimi tarixləşdi. Ordunun şəxsi heyətinin döyüş əzmi, qələbə ruhu xalq-ordu birliyi, sərkərdəlik qüdrəti on illərlə davam edən işğalı sonlandırdı, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bərpa olundu. Bu gün Mərkəzin əməkdaşı Gülxar Məmmədovanın təşəbbüsü ilə keçirilən inşa müsabiqəsi bu Zəfərə ehtiramın, dövlətə, dövlətçiliyə sədaqətin ifadəsi kimi tarixləşəcək. Hər iştirakçının yaddaşında yaşayan yaralı xatirələr bəlkə də ilk dəfə kağıza burada köçürüləcək...

Gülxar Məmmədova çıxışında Vətən müharibəsinin ilk günlərini xatırladı, xalqın ədalətli müharibəyə münasibətini qələbəyə çağırış kimi mənalandırdı, bu münasibətin xalqın müharibəsi olduğunu bildirdi.

Yadıma düşdü ki, oktyabrın ilk günündə döyüş bölgəsinə ezam olunmuşduq. Yol boyu camaatın döyüşə gedənlərimizi necə uğurladığını görmüşdüm, uşaqların, yeniyetmələrin əllərinin necə bayraqlaşdığını görmüşdüm, anaların göz yaşlarını kələğayısıyla necə sildiyini görmüşdüm. Gülxar Məmmədovanın çıxışı mənə bu anları da xatırlatdı. O günün xatirələri yaralı xatirələr deyildi, müsabiqədə iştirak etsəydim, başlanğıcı bu xatirələr olan sonrakı xatirələrdən yazardım: baş leytenant Elvin Şükürlünün qəhrəmanlığını, şəhidliyini xatırlayardım, yazardım. Dayaq məntəqəsində yaralı döyüşçülər görmüşdüm, yaralarından qan sızanlarımızı görmüşdüm, yaralı əli ilə yeni gətirilən yaralıya yardım etməyə cəhd edənlərimizi görmüşdüm, onlardan yazardım.

Gülxar Məmmədova müsabiqənin qaydalarını, şərtlərini izah etdi, yaradıcılıq müsabiqəsini şərtləndirən amilləri xatırlatdı, iştirakçıların janr seçimində sərbəst olduğunu bildirdi. Onu da əlavə etdi ki, bu inşa bədii təxəyyülə söykənməklə tarixi gerçəklikləri əks etdirməlidir. İştirakçılar inşanı 3 akademik saat müddətində tamamlamalıdır.

Müsabiqə başladı. İştirakçıların düşüncəli baxışlarında bir istək sezilirdi - xatirələrə ehtiram kimi onları daha duyğusallıqla ifadə etmək. Baxışlarda bir qədər narahatlıq da vardı - xatirələri hansı janrda yazmaq...

Müsabiqənin mahiyyətində qürur vardı - Zəfər, müqəddəsliyə ehtiram vardı - Vətən, Vətənə sədaqət, şəhidlikdən keçən döyüşlər. İştirakçıların nə yazacağını güman edirdim, necə yazdıqları münsiflərin yoxlamasından sonra bilinəcəkdi.

Münsiflər inşaları oxuyublar, hər birinin dil-üslub, mövzu, ideya çalarlarını nəzərə almaqla inşaları (təbii ki, həm də bədii ifadə vasitələrindən istifadə) qiymətləndiriblər.

Müsabiqədə iştirak edənlərin nəticələri maraqla, həyəcanla gözlədiyi sezilirdi.

Baş leytenant Rəşid Məmmədov birinci, kursant Faiq Ağayev ikinci, baş leytenant Süleyman Muradov üçüncü yerə layiq görüldülər. Bütün iştirakçılara fəxri fərmanlar təqdim olundu.

"Yaralı xatirələr" inşa müsabiqəsi tarixi Zəfərə ehtiramın ifadəsi olmaqla, hərbi qulluqçuların yaradıcılıq qabiliyyətinin aşkarlanmasında da əhəmiyyətli tədbir kimi tarixləşdi.

Rəşid HÜSEYNOV
"Azərbaycan Ordusu"

Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyəti ilə keçirilən ictimai-siyasi hazırlıq dərsi

(İctimai-siyasi hazırlıq dərsinin qrup rəhbərinə kömək)

Mövzu: 1918-1920-ci illərdə Azərbaycanda baş verən ictimai-siyasi hadisələr. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranması, fəaliyyəti və süqutu.

Suallar:

1. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranması.

2. Azərbaycanın öz müstəqilliyini elan etməsi. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə dövlət quruculuğu.

3. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin süqutunun əsas səbəbləri.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranması

Müstəqil milli dövlətə sahib olmaq hər bir xalqın ən böyük uğuru və tarixi nailiyyətidir. Xalqımız yadellilərlə mübarizə apararaq yurd yerlərini işğaldan qoruyub, həmişə də öz taleyinə sahib olmağa, özünün müstəqil dövlətini qurmağa can atıb. 1918-ci il mayın 28-də Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılması və fəaliyyəti Azərbaycanın zəngin dövlətçilik tarixində çox mühüm bir mərhələni təşkil edir. Tarix boyu Azərbaycanın ərazisində müxtəlif dövlətlər qurulsa da, ayrı-ayrı səbəblər üzündən uzun müddət yaşaya bilməyib. Xalq Cümhuriyyətinin yaradılması, əslində, 1828-ci ildə baş tutan işğaldan sonra xalqımızın itirilmiş dövlətçiliyinin bərpası idi.

Birinci Dünya müharibəsinin gedişində "xalqlar həbsxanası" olan Rusiya imperiyasının dağılması üçün real tarixi şərait yaranarkən Azərbaycan xalqı həm qədim dövlətçilik ənənələrinə, həm də ən müasir idarəçilik mədəniyyətinə yiyələndiyi üçün müstəqil dövlət halında yaşamağa hazır idi. 1917-ci ilin fevralında Rusiyada monarxiya rejimi devrildi. Hakimiyyətə gələn Müvəqqəti hökumət Müəssisələr Məclisinə seçkilər keçirdi. Lakin Müvəqqəti hökumət uzun müddət hakimiyyətdə qala bilmədi. 1917-ci ilin oktyabrında hakimiyyətdə çevriliş baş verdi. Ona görə də Cənubi Qafqazdan Müəssisələr Məclisinə seçilən deputatlar Rusiyaya gedə bilmədilər. Onlar 1918-ci il fevralın 14-də Tiflisdə Cənubi Qafqazın ali hakimiyyət orqanı olan Zaqafqaziya Seymini - Zaqafqaziya Parlamentini yaratdılar. Seymdə Müsəlman fraksiyasının Müəssisələr Məclisinə seçkilər zamanı Azərbaycanın, habelə bütün Cənubi Qafqazın bir milyondan çox türk-müsəlman seçicisinin səsini qazanmış 44 deputat təmsil edirdi. Müsəlman fraksiyası və ya Müsəlman Şurası, əslində, Zaqafqaziya müsəlman parlamenti funksiyasını yerinə yetirirdi. 1918-ci il aprelin 9-da Zaqafqaziya Seyminin Azərbaycan nümayəndələrinin tələbi ilə Zaqafqaziya Seymi Zaqafqaziyanın müstəqilliyini elan etdi və Birləşmiş Zaqafqaziya Cümhuriyyəti yaradıldı. Lakin kəskin milli mənafe ziddiyyətləri onların konkret addımlar atmasına imkan vermədi. Nəticədə 1918-ci il mayın 25-də gürcü nümayəndələr Seymdən çıxdılar və mayın 26-da Gürcüstanın müstəqilliyini elan etdilər. Mayın 28-də isə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin qəbul etdiyi Konstitusiya aktı statusuna malik olan ilk hüquqi sənəd - İstiqlal Bəyannaməsində müstəqil Azərbaycan dövlətinin yarandığı bəyan olunmuş, onun hakimiyyətinin şamil edildiyi ərazinin hüdudları müəyyənləşdirilmiş, həmçinin dövlətin əsas fəaliyyət prinsipləri öz əksini tapmışdır.

Lakin, əfsuslar olsun ki, müstəqilliyə gedən yol heç də rəvan olmamış, cümhuriyyət yaranmamışdan öncə xalqımızın taleyində dəhşətli hadisələr baş vermişdir. Tarixin müxtəlif mərhələlərində "Böyük Ermənistan" ideyasını gerçəkləşdirməyə çalışan erməni millətçiləri bolşevik silahlı dəstələri ilə birgə 1918-ci ilin mart-aprel aylarında azərbaycanlılara qarşı soyqırımı həyata keçirmişlər. Həmin günlərdə Bakı şəhərində və respublikamızın digər bölgələrində on minlərlə dinc sakin yalnız azərbaycanlı olduqlarına görə qətlə yetirilmiş, yaşayış məntəqələri dağıdılmış, mədəniyyət abidələri, məscid və qəbiristanlıqlar yerlə-yeksan edilmişdir.

Azərbaycanın öz müstəqilliyini elan etməsi. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə dövlət quruculuğu

1918-ci il mayın 27-də Seymin Müsəlman Fraksiyasının, yəni, Zaqafqaziya Müsəlman Şurasının üzvləri ayrıca iclas keçirdilər və Azərbaycanın müstəqilliyini elan etmək qərarına gəldilər. Bu məqsədlə Zaqafqaziya Müsəlman Şurası özünü Azərbaycan Milli Şurası, daha doğrusu, Azərbaycan Parlamenti elan etdi. Bununla, əslində, Azərbaycanın tarixində ilk parlament yarandı və ilk parlament respublikasının bünövrəsi qoyuldu. Həmin iclasda Azərbaycan Milli Şurasının rəyasət heyəti və sədri seçildi. Məhəmməd Əmin Rəsulzadə Milli Şuranın sədri seçildi. 1918-ci il mayın 28-də Gürcüstanın paytaxtı Tiflis şəhərində keçmiş seymin Azərbaycan fraksiyasının 44 nümayəndəsindən 26 nəfərinin iştirak etdiyi Milli Şuranın birinci iclasında Azərbaycanın müstəqil dövlət elan olunması haqqında qərar qəbul olundu və "İstiqlal Bəyannaməsi"nin mətni təsdiqləndi. Dövlət müstəqilliyinin Tiflis şəhərində elan edilməsinin əsas siyasi səbəbi ölkənin paytaxtı Bakı şəhərinin, başda Stepan Şaumyan olmaqla, cinayətkar bolşevik rejiminin əlində olması idi. Cənubi Qafqaz respublikaları ilə sərhəd məsələləri qismən nizama salındıqdan sonra Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Cənubi Qafqazdakı tarixi Azərbaycan torpaqlarının 113.9 kv.km-ni əhatə etmiş, əhalisi isə 2.8 milyondan çox olmuşdur. Beləliklə, Birinci Dünya müharibəsinin gedişində və Romanovlar monarxiya rejiminin devrilməsi nəticəsində yaranmış çox mürəkkəb bir tarixi şəraitdə Azərbaycanın şimal torpaqlarında dövlətçilik ənənələrimiz yenidən, parlamentli respublika formasında dirçəldi.

Birinci Dünya müharibəsində böyük dövlətlərin dünyanı bölüşdürmək uğrunda mübarizəsinin həlledici mərhələyə daxil olduğu və ölkənin başı üzərinin yeni işğal təhlükəsinin aldığı çox mürəkkəb bir daxili və beynəlxalq tarixi şəraitdə fəaliyyət göstərən Azərbaycan Parlamenti öz fəaliyyətinin mühüm hissəsini dövlət müstəqilliyinin qorunub saxlanılmasına və ordu quruculuğu məsələlərinə yönəltmişdi. 1918-ci il noyabrın 1-də Nazirlər Şurasının qərarı ilə Hərbi Nazirlik yarandı. Fətəli xan Xoyski nazir, Səməd bəy Mehmandarov nazir müavini təyin edildi və nazirliyin formalaşdırılması ona həvalə olundu. Ordu quruculuğuna türk və rus təcrübəsinin güclü təsirə malik olmasına baxmayaraq, Azərbaycanda milli zəminə söykənən ordu formalaşdırıldı. Hərbi Nazirliyin bərpa edilməsindən sonra, ilk növbədə, pərakəndə olan hissələri möhkəmləndirmək, onları vahid komandanlıq altında birləşdirmək üçün mərkəzi hərbi idarəetmə orqanlarının təşkilinə diqqət yetirildi. Qısa müddət ərzində Hərbi Nazirliyin aparatı və ümumi qərargah (Qlavnıy ştab) yaradıldı.

Mudros müqaviləsinin şərtlərinə görə, Bakıya gəlməli olan ingilis qüvvələri komandanı general Tomson hələ Azərbaycana qədəm qoymamışdan əvvəl tələb edirdi ki, türk qoşunları kimi, Azərbaycan qoşunları da 1918-ci il noyabrın 17-dək Bakı şəhərini tərk etsinlər. Çünki Tomson Bakı şəhərini istər iqtisadi baxımdan, istərsə də hərbi-siyasi cəhətdən mühüm strateji mərkəz sayırdı və ona nəzarəti tamamilə əlində saxlamaq istəyirdi. O, müstəqil Azərbaycan hökumətini tanımaq istəmədiyi kimi, onun nəzarəti altında olan qüvvələrə də etibar etmirdi. Bu səbəbdən 1918-ci il noyabrın 22-də Hərbi Nazirlik Gəncə şəhərinə köçdü. Hərbi Nazirliyin Gəncə şəhərinə köçürülməsi, şübhəsiz ki, hökumət orqanlarının əlaqələrində və bütövlükdə ordunun formalaşması prosesində çətinliklər yaradırdı.

Hərbi Nazirlik yaradılana qədər mövcud olan hissə və birləşmələr tarixi şəraitlə əlaqədar Gəncə şəhərində və Qarabağda yerləşdirilmişdir. 1918-ci ilin sonu 1919-cu ilin əvvəlində Hərbi Nazirliyin rəhbərliyində və strukturunda qismən dəyişiklik edildi ki, bu da ordunun formalaşması prosesinə müsbət təsir göstərdi. Tam artilleriya generalı Səməd bəy Mehmandarov hərbi nazir, general-leytenant Əliağa Şıxlinski hərbi nazirin müavini təyin edildi. Onların təcrübəsi və biliyi orduda quruculuq işlərinin səmərəli xarakter almasına zəmin yaratdı. Orduda xidmətin təşkilinin hüquqi əsasda nizamlanmasına xüsusi diqqət yetirildi. Qısa müddət ərzində Azərbaycan Ordusunun yeni qanunvericilik bazasının yaradılması mümkün olmadığı üçün 1917-ci il yanvarın 1-dək keçmiş Rusiya imperiyasında qəbul edilmiş hərbi qanunvericilik aktları qüvvədə saxlanılırdı. Ancaq bu qanunvericilik aktlarının Azərbaycan müstəqilliyi, milli orduda xidmətin bu və ya digər uyğun gəlməyən tələbləri ləğv edilirdi. Azərbaycan dili orduda dövlət dili elan edildi. Azərbaycan dilinin öyrənilməsi və savadsızlığın ləğvi üçün orduda kurslar yaradıldı. Azərbaycan döyüşçüsünün mənəvi dünyasının yaradılmasında mənsub olduğu xalqın tarixi keçmişinin öyrənilməsinə, onun qəhrəmanlıq nümunələri üzərində tərbiyələndirilməsinə böyük əhəmiyyət verildi. Hərbi Nazirliyin bərpasının ilk günlərindən hərbi qulluqçuların geyim formasının da milliləşdirilməsi və onun Azərbaycan Ordusuna uyğunlaşdırılması üçün zəruri tədbirlər görüldü.

Yeni dəyərlər üzərində qurulan ordunun milli kadrlarının hazırlanması da Hərbi Nazirliyin qarşısında duran əsas vəzifələrdən biri idi. Bu vəzifənin həllinə nail olmaq üçün hələ türk qoşunlarının Azərbaycanda olduğu vaxt Gəncə şəhərində fəaliyyət göstərən hərbi məktəbin fəaliyyəti yenidən quruldu və onun statusu artaraq, praporşiklər məktəbinə çevrildi. Praporşiklər məktəbinin bazasında Hərbiyyə məktəbi açıldı. Bundan başqa, Azərbaycan Ordusunun milli hərbi kadrlar hazırlayan istehkam və hərbi dəmiryolçular məktəbi, həmçinin feldşer məktəbi də açıldı.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin süqutunun əsas səbəbləri

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin beynəlxalq aləmdə tanınmasına baxmayaraq, ölkənin Şimal sərhədlərindəki vəziyyət gərgin olaraq qalırdı. Rusiyanın cənubunda Denikinin qoşunlarına qalib gələn bolşeviklər Bakı neftinə sahib olmaq üçün öz qüvvələrini Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin sərhədinə cəmləşdirərək işğala hazırlaşırdılar.

Sovet Rusiyası Ermənistanın Azərbaycana qarşı düşmənçiliyindən məharətlə istifadə edirdi. 1920-ci ilin əvvəllərində erməni nümayəndələri Moskvada ərazi güzəştləri müqabilində Azərbaycan hökumətini devirmək üçün Qarabağ və Gəncəbasarda məskunlaşan erməni əhalisinin qiyamını təşkil etmək təklifini verdilər. 1920-ci ilin martında Qarabağda kütləvi erməni hücumlarının başlanması ilə əlaqədar Azərbaycan Ordusunun əsas qüvvələri bu bölgədə yerləşdirilmişdi. Şimal sərhədlərini qoruyan qüvvələrin böyük bir hissəsi də Qarabağa göndərilmişdi. Erməni silahlı birləşmələri ilə döyüşlərdə Azərbaycan Ordusunun hissələri canlı qüvvə, silah-sursat və əmlak itkilərinə məruz qalmışdılar. Aprelin 27-də parlamentin iclasında hərbi nazir Səməd bəy Mehmandarov ölkənin müdafiəsi barədə sorğuya cavab olaraq bildirdi ki, Azərbaycan Ordusu Ermənistan silahlı qüvvələrinə müqavimət göstərməyə qadir olsa da, bolşeviklərin hücumunun qarşısını almaq üçün kifayət qədər qüvvəyə malik deyildir.

1920-ci ilin aprelində Denikinin qoşunlarını məğlub edən XI Qırmızı Ordu Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin sərhədlərinə yaxınlaşdı. Həmin günlərdə A.Mikoyan başda olmaqla, Bakı bolşevikləri Azərbaycan xalqı adından XI rus ordusunu Azərbaycana dəvət etdilər. Aprelin 26-dan 27-nə keçən gecə XI Qırmızı Ordunun hissələri Azərbaycan ərazisinə daxil olub, Bakıya doğru irəliləməyə başladılar və Azərbaycan parlamentinə hakimiyyəti təhvil vermək haqqında ultimatum verildi. Beləliklə, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti 23 aylıq fəaliyyətdən sonra süqut etdi. Aprelin 28-də Azərbaycan Sovet Sosialist Respublikası elan olundu. Aprel işğalı nəticəsində Azərbaycanda bolşevik rejiminin ömrü 70 il çəkdi. Lakin bu illərdə xalq özünün istiqlal arzularını unutmadı, nəsildən-nəslə ötürdü.

1918-ci il mayın 28-də Şərqdə ilk dövlət quruluşu kimi yaranmış Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti xalqımızın müstəqillik tarixinin başlanğıcı olmaqla, milli dövlətçilik salnaməsinin müstəsna halda zənginləşdirmişdir. Cəmi 23 ay yaşamasına baxmayaraq, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti sübut etmişdir ki, Azərbaycan xalqı müstəqil yaşamağa, öz dövlətçilik ənənələrini bərpa etməyə qadirdir.

1991-ci ildə Azərbaycan yenidən öz dövlət müstəqilliyini bərpa etdi. 1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin sessiyasında qəbul edilmiş "Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyi haqqında" Konstitusiya aktında Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin süqutuna belə qiymət verildi: "1920-ci il aprelin 27-28-də RSFSR-in XI ordusunun Azərbaycana təcavüzü, respublika ərazisini zəbt etməsi, beynəlxalq hüququn subyekti olan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətini devirməsi Rusiyanın müstəqil Azərbaycanı işğal etməsi hesab edilsin".

Müstəqilliyini bərpa edən Azərbaycan Respublikasının dövlət quruculuğunda Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin təcrübəsindən istifadə xətti götürüldü. Həmin dövrün dövlət rəmzləri yenidən qəbul edildi. Lakin Azərbaycan Respublikasının yarandığı ilk günlərdən Ermənistan tərəfinin ərazi iddiaları, hakimiyyət uğrunda ölkədaxili çəkişmələr dövlət quruculuğunu ləngidir, müstəqilliyimizə təhlükə yaradırdı. 1991-1993-cü illərdə Azərbaycanda yaranmış ictimai-siyasi vəziyyətin dövlətçiliyimizi təhlükə altında qoyduğunu dərk edən hakimiyyət xalqın təkidi ilə görkəmli dövlət xadimi, böyük dövləti idarəetmə təcrübəsinə malik olan Ulu Öndər Heydər Əliyevi ölkə rəhbərliyinə dəvət etdi. Məhz Ulu Öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışından sonra onun apardığı müdrik və uzaqgörən daxili və xarici siyasət nəticəsində Azərbaycan Respublikasının dövlət quruculuğunda və bu quruculuğun vacib sahələrindən biri olan ordu quruculuğunda əsaslı dönüş yarandı. Bu gün Azərbaycan nəinki öz müstəqilliyini qoruyub saxlaya bilmiş, hətta dünya dövlətləri arasında böyük nüfuza malik olan bir dövlət kimi öz layiqli yerini tutmuşdur.

Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyev Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin tarixi əhəmiyyətini xüsusi vurğulayaraq demişdir: "Müsəlman Şərqində ilk demokratik cümhuriyyətin məhz Azərbaycan torpağında yaradılması xalqımızın o dövrdə və o illər ərəfəsində - XIX əsrin sonunda və XX əsrin əvvəllərində milli müstəqillik, azadlıq duyğuları ilə yaşaması ilə bağlıdır. O illərdə xalqımızın qabaqcıl şəxsiyyətləri, mütəfəkkir adamları, ziyalıları xalqımızda milli azadlıq, milli müstəqillik duyğularını gücləndirmiş, milli dirçəliş, milli oyanış əhval-ruhiyyəsini yaymış və bunların hamısı məntiqi olaraq Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranmasına gətirib çıxarmışdır".

İdeoloji İş və Mənəvi-Psixoloji Təminat İdarəsi

Hava hücumundan müdafiə bölmələri ilə döyüş atışlı taktiki təlim keçirilib

Cari ilin hazırlıq planına uyğun olaraq, hava hücumundan müdafiə bölmələrində döyüş atışlı taktiki təlim keçirilib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, praktiki atışlardan əvvəl şəxsi heyətə təhlükəsizlik qaydaları çatdırılıb, təlimin məqsədi və atışın şərtləri izah olunub.

Təlimdə heyətlər tərəfindən "İqla-S" daşına bilən zenit-raket qurğusunun döyüşə hazır vəziyyətə gətirilməsi, aşkar olunan şərti düşmənin hava hədəflərinin zərərsizləşdirilməsi üzrə tapşırıqlar müvəffəqiyyətlə yerinə yetirilib.

Azərbaycan Ordusunda bölmələrin döyüş hazırlığının və şəxsi heyətin fərdi peşəkarlığının daha da yüksəldilməsi məqsədilə keçirilən təlimlər davam edir.

Gənc əsgərlərin hazırlığına xüsusi diqqət yetirilir

Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının 2024-cü il aprelin 1-dən 30-dək müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırılması haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq Sərəncamının icrası ilə bağlı Azərbaycan Ordusunun təlim hərbi hissələrinə yeni qəbul olunan gənc əsgərlərin hazırlığına xüsusi diqqət yetirilir.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, gənc əsgərlərin hazırlığı proqramına uyğun olaraq çağırışçılarla keçirilən fərdi hazırlıq məşğələlərində onlara nizamnamə və hərbi qanunvericiliyin müvafiq tələbləri, hərbi intizam qaydaları, eləcə də sıra, fiziki və atəş hazırlığı üzrə çalışmaların elementləri öyrədilir.

Bundan başqa, şəxsi heyətin qidalanmasına xüsusi diqqət yetirilir, əsgər yeməkxanalarında sanitar-gigiyenik qaydalara tam riayət olunmaqla yüksək kalorili, keyfiyyətli yeməklər hazırlanır.

Əsgər dostluğu

Əsgər dostluğu əbədidir

İnsan həyatında bir sıra amilin keçici olduğu aydın məsələdir. Zaman keçər, nələrsə yaxşıya doğru, nələrsə əksinə dəyişə bilər. Əbədi olan ancaq insanlar arasında sıx bağlardır, əlaqələrdir. Bunlardan biri də həyatın ən gözəl anlamı olan dostluqdur. Dostluq həm də güvən, sülh, xoşbəxtlikdir. Bir-birini anlamaq, paylaşmaqdır, ən çətin zamanlarda belə bir-birinə dəstək olmaqdır. Xoş məqamlarını da, pis məqamlarını da birlikdə yaşamaqdır. Bunlara əsaslanaraq demək olar ki, "dost" sözü çəkinmədən etibar edə biləcəyiniz, birlikdə səmərəli vaxt keçirə biləcəyiniz, qeyd-şərtsiz sevə biləcəyiniz çox xüsusi bir insandır.

Müharibə igidliyi, ehtiyac dostluğu sınağa çəkər. Bu deyimin hər iki hissəsi bizə tanışdır. Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyəti bu iki məfhumu yaxşı bilir. Aprel və Tovuz döyüşlərində, 44 günlük Vətən müharibəsi və "Qisas" əməliyyatı, ordumuzun 2023-cü ilin sentyabrında keçirdiyi antiterror tədbirlərində igidlərimiz yüksək vətənpərvərlik, peşəkarlıq və əzmkarlıq nümayiş etdirdilər. Hərbi qulluqçularımızın hansı gücə malik olduğunu bütün dünyaya göstərdilər. Qazanılan Zəfərin səbəbləri çox olsa da, bunlardan biri də hərbçilərimizin dostluq, yoldaşlıq, birlik hisslərini yüksək səviyyədə yaşatmasıdır. Çiyin-çiyinə vuruşan mərd oğullarımız bir-birini qorumağa, silah yoldaşı üçün gözünü qırpmadan canından keçməyə, lazım olduqda döyüş meydanından yaralıları təxliyə etməyə və ilkin tibbi yardım göstərməyə hazır idilər. Məhz bu hisslərdir əsl hərbçi dostluğu! Əsgər dostluğu həyatın boyu qazandığın digər dostluqlardan çox seçilir. Daha möhkəm, daha uzunömürlü olur. Son nəfəsəcən yaşadılan dostluq mənəviyyatın bütövlüyüdür. Daha doğrusu, əsgər dostluğu, son damcı qanadək əbədi olur.

"N" hərbi hissəsində baş leytenant Rəhim Rəhimov digər əsgərlərə nümunə göstərdiyi iki əsgər haqqında danışdı. Onunla dostluqdan, yoldaşlıqdan söhbətləşərək, insan həyatında dost amilinin əhəmiyyətini müzakirə etdik.

- "Sözsüz ki, dostluq qura bildiyimiz insan, ilk növbədə, bütün xüsusiyyətləri ilə bizə uyğun olmalıdır. Əgər iki insan dostdursa, deməli ki, aralarında sıx güvən və etibarlılıq mövcuddur. Bunun üçün bir-birini yaxından tanımaq şərtdir. Hərbi xidmət zamanı şəxsi heyət daha sıx əlaqədə olur, hər gün bir-biri ilə sırada durur, yemək yeyir, asudə vaxtlarını səmərəli keçirir. Bu səbəbdən də onların dost tapması nəinki daha tez, həm də yoldaşlığı daha möhkəm olur. Hər kəs bilir ki, məhz əsgər dostluğu ən möhkəm dost əlaqələrindən biridir. Tərxis olunan əsgərlər bir-birini yaddan çıxarmır, dostunun həyatı ilə maraqlanır, vaxtaşırı görüşür və hərbi xidmətlərini yada salırlar. Bunun üçün hərbi xidmətdə belə bir deyim var: "Əsgər dostluğu əbədidir!".

Gənc zabit dost seçiminin çox vacib olduğunu bildirərək, əsil dostluğun əyani sübutu olaraq həmin əsgərlərlə tanış etdi.

Hərbi xidmətə Xızı rayonundan çağırılan əsgər Xudayar Ağarzayevə və Bakı şəhərindən çağırılan əsgər Rəsul Əmrah ilə tanış olduq. Onların arasında mehribanlıq və səmimiyyət ilk baxışdan hiss olunurdu. Kənardan onların münasibətlərini seyr etmək insana xoş hisslər aşılayır. Xudayar özü də bu barədə fikirlərini bizimlə bölüşdü: "İnsanın yanında gerçək dostu olduqda gördüyü iş də, yaşadığı həyat da ona daha rahat gəlir. Hərbi xidmətə gəldikdə hər kəs uyğunlaşma dövrü keçir. Bu, bəzi insanlara çətin gələ bilər. Ancaq mən bu mərhələni sanki hiss etmədən keçdim. Buna həm komandirlərimizin bizə göstərdiyi nəzakət, aşıladığı hərbi biliklər, həm də ilk günlərdən yaxşı dosta sahiblənməyim oldu. Rəsul ilə çoxlu ortaq maraqlarımız var. Hər ikimizin idman zövqü eynidir. Hər ikimiz "Qarabağ" futbol klubunun azarkeşiyik. Komandirlərimizdən eşidirik ki, "əsgər dostluğu" deyilən anlayış var və bu möhkəm, pozulmaz və əbədi dostluq anlamına gəlir. Bəli, mən də, Rəsul da bu fikirlə razıyıq", - deyə Xudayar bildirdi.

- Bir-birinə hər zaman köməklik etmək dostluğun əsas prinsiplərindəndir. Mən də hərbi xidmətə gəldiyim ilk gündən daha təcrübəli əsgər yoldaşlarımdan köməklik almışam və indi çalışıram ki, digər yoldaşlarımıza yardımçı olum. Bir işi yaxşı bilmək bəs eləmir, bacarmayanın da əlindən tutmalısan. Bu, şərtdir, xüsusən də, dost dediyin adamlara. Hərbi xidmətdə biz hamımız dostuq, qardaşıq. Ən yaxın dostum Xudayardır. Əlbəttə ki, burada qazandığımız dostluq əbədi olacaqdır, mülki həyatda da davam edəcəkdir. Çox sevincliyəm ki, Xudayar kimi dost qazandım. Onu da qeyd etmək istəyirəm ki, biz qalib Azərbaycan Ordusunun əsgərləriyik. Bizim əsas amalımız Vətəni qorumaq, torpaqlarımızın keşiyində dayanmaqdır, - Rəsul dedi.

Ordu sıralarında belə dostlarla tanış olduğumuz üçün sevincliyik. İnanırıq ki, əsgərlərimizin dostluğu bütün həyatları boyu davam edəcəkdir.

Baş leytenant
İbrahim MƏMMƏDBƏYOV
"Azərbaycan Ordusu"

İdman

Azərbaycan paraüzgüçüsü Avropa çempionatında qızıl medal qazanıb

Azərbaycan paraüzgüçüsü Raman Saley Portuqaliyanın Madeyra şəhərində keçirilən Avropa Açıq Çempionatının ilk günündə uğurlu çıxış edib.

O, finalda 100 metr məsafəyə arxası üstə üzmə üsulunda finişə birinci çataraq qızıl medal qazanıb.

Bədii gimnastika üzrə Dünya Kuboku: Azərbaycanın qrup hərəkətləri komandası üç bürünc medal qazanıb

Bakıda keçirilən bədii gimnastika üzrə Dünya Kubokunda fərdi yarışlarda final çıxışları baş tutub.

Halqa ilə çıxışda beşinci olan Zöhrə Ağamirova lentlə hərəkətlərdə yeddinci pillənin sahibi olub.

Bu çıxışda birinci yerə Almaniyanı təmsil edən Daria Varfolomeyev yüksəlib.

Ötən gün çoxnövçülükdə bürünc medal qazanan qrup hərəkətləri komandamız bu gün ikinci finalına çıxıb. Zeynəb Gümmətova, Güllü Ağalarzadə, Kamilla Əliyeva, Yelizaveta Luzan, Dariya Sorokina və Ləman Əlimuradovadan ibarət komanda üç lent və iki top-la finalda mübarizə aparıb. Onlar 30.200 xalla altıncı yeri tutublar.

Daha əvvəl çoxnövçülükdə və halqa ilə çıxışda iki bürünc medal qazanan Azərbaycanın qrup hərəkətləri komandası ümumilikdə üç bürünclə yarışı başa vurub. Birinci yeri isə Yaponiya tutub.

Qızıl medal qazanan gimnast: Azərbaycan xalqına təşəkkür edirəm

"Çıxışımdan çox razı qaldım".

Bu sözləri Bakıda keçirilən bədii gimnastika üzrə Dünya Kubokunda lentlə hərəkətlərdə birinci yeri tutan Daria Varfolomeyev deyib.

Almaniyanı təmsil edən idmançı birinci yeri tutduğu üçün xoşbəxt olduğunu bildirib: "Çıxışımdan çox razı qaldım. Hər şey istədiyim kimi oldu. Almaniyaya qızıl medalla qayıdıram. Bundan daha yaxşısı ola bilməzdi. İnanıram ki, gələcəkdə bu cür nəticələrimi təkrarlayacağam".

Lentlə hərəkətlərdə birinci yerin sahibi olan gimnast təşkilatçılıqdan razı qaldığını söyləyib: "Hər şey möhtəşəm idi. Azərbaycanlı azarkeşlərin bizi dəstəkləməsi fantastik hisslər idi. Buna görə xalqınıza təşəkkür edirəm".

Azərbaycan atıcıları lisenziya turnirində iştirak edəcəklər

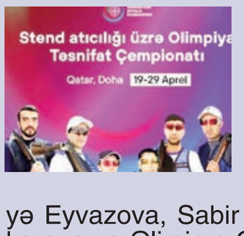

Azərbaycanın atıcılıq üzrə səngər stendi (trap) millisi Olimpiya Təsnifat turnirində iştirak edəcək.

Yarışda yığmanın beş üzvü mübarizə aparacaq.

Bunlar Aydan Camalova, Əli Hüseynli, Ülviyyə Eyvazova, Sabir Mehdizadə, Rəna Ələskərova və Əlimirzə Quliyevdir.

Qeyd edək ki, Qətərin paytaxtı Doha şəhərində keçiriləcək turnirə aprelin 29-da yekun vurulacaq.

AZƏRTAC-ın materialları əsasında

Tibb xidməti baş leytenantı Səfərov Ruzi Sədi oğluna məxsus MN № 0056604 nömrəli zabitin şəxsi vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Baş redaktorun müavini mayor Məhəmməd NƏSİRLİ

Telefonlar
Baş redaktor: (012) 510-71-97 (faks);
Baş redaktorun müavini: (012) 510-64-27;
Məsul katib: (012) 510-71-98;
Məktublar şöbəsi: (012) 510-64-28.

Ünvanımız
Bakı şəhəri, akademik Şəfaət Mehdiyev küçəsi 144, "Qızıl Şərq" hərbi şəhərciyi

Növbətçi
Lalə HÜSEYNOVA

Qəzetin hesabı
Nərimanov Rayon Xəzinədarlığı
Kod: 200189
VÖEN: 1500428611

Qəzet həftədə iki dəfə (III-VI günlər) nəşr olunur. "Azərbaycan Ordusu" qəzeti kompüter mərkəzində səhifələnərək "Hərbi Nəşriyyat"ın mətbəəsində hazır diapozitivlərdən çap olunur. Əlyazmalara rəy verilmir, təqdim edilən yazılar müəllifə qaytarılmır.
Qəzeti **mod.gov.az** saytından oxuya bilərsiniz.

Lisenziya № 361
Sifariş № 155
Nüsxə 4650